USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Langáška, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Veroniky Juřičkové v právní věci žalobce: **R. T.**, zastoupený Marcelem Kmetěm, advokátem, sídlem Senovážné náměstí 977/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. února 2022 č. j. OAM-1051/ZA-ZA11-P10-R2-2017, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. června 2023 č. j. 20 Az 12/2022-80,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce je státním příslušníkem Kyrgyzstánu a patří k tamější ujgurské menšině. Zemi svého původu opustil v roce 2003 a usadil se v České republice. Žije zde se svou manželkou, státní příslušnicí Běloruska, s níž má tři děti. Dne 18. prosince 2017 podal již druhou žádost o mezinárodní ochranu (první žádost podal v roce 2003 a byla mu zamítnuta). Žádost odůvodnil tím, že mu byla uložena povinnost opustit území České republiky, chce zůstat se svou rodinou, nemá zázemí v Kyrgyzstánu a také se obává napětí mezi kyrgyzskou a ujgurskou národností.

[2] Žádost o mezinárodní ochranu žalovaný dne 11. října 2018 zamítl. Toto rozhodnutí následně zrušil Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“). Žalovanému vytkl, že nebyly zajištěny dostatečné podklady pro posouzení situace žalobce. Žalovaný se proto žádostí o mezinárodní ochranu žalobce znovu zabýval a opětovně posoudil aktuální postavení ujgurské menšiny v Kyrgyzstánu. Dne 24. února 2022 vydal žalovaný druhé,

v návětí uvedené rozhodnutí, kterým žádost o mezinárodní ochranu opětovně zamítl. O podané žalobě rozhodl městský soud dne 14. června 2023 rozsudkem uvedeným v návětí tak, že žalobu také jako nedůvodnou zamítl.

[3] Městský soud dospěl k závěru, že žalovaný se napodruhé již poměrně podrobně zabýval obavami žalobce z pronásledování v Kyrgyzstánu z důvodu jeho příslušnosti k ujgurské menšině. Přisvědčil žalovanému, že ze shromážděných materiálů nijak nevyplývá, že by byli příslušníci ujgurské menšiny v Kyrgyzstánu pronásledováni či zvlášť diskriminováni. Třebaže je v zemi řada negativních jevů, jako je rozšířená korupce či diskriminace, nelze z toho ještě činit závěry o cíleném pronásledování této etnické skupiny či hrozbě skutečného nebezpečí vážné újmy.

[4] Pokud jde o posouzení soukromého života žalobce v České republice, ani v tomto případě neshledal městský soud pochybení žalovaného. Uvedl, že žalovaný se rodinnými vazbami žalobce na území České republiky řádně zabýval a správně dospěl k závěru, že je nelze považovat za důvod pro udělení azylu či doplňkové ochrany a že případné vycestování žalobce nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Nic na tom nemění ani skutečnost, že žalobce v mezidobí uzavřel se svou družkou manželství a že jeho dvě již zletilé děti nabyly státní občanství České republiky.

[5] K vlastnímu posouzení rodinného života žalobce a jeho nároku na udělení doplňkové ochrany městský soud uvedl, že nebyly dány natolik výjimečné okolnosti, aby mu byla doplňková ochrana udělena. Manželka žalobce na něm není finančně závislá, sama pracuje, jejich děti jsou již dospělé, resp. relativně staršího věku (jsou narozeny v letech 2003, 2004 a 2006), manželka i jejich nejmladší dítě jsou běloruské státní příslušnosti. Česká republika není jediným státem, kde by mohli společně realizovat svůj rodinný život. Dále městský soud poznamenal, že v Kyrgyzstánu žijí příbuzní žalobce, konkrétně jeho matka, dvě sestry, sestřenice a další vzdálení příbuzní. V případě návratu do země původu by tak mohl využít jejich pomoci. Městský soud dále uvedl, že se žalobce může vrátit zpět po získání pobytového oprávnění v České republice. Určité „komplikace," náročnost procesu či spíše potřeba vyvinout větší aktivitu směrem k získání pobytového oprávnění přitom nemohou být řádným odůvodněním toho, proč se žalobce po delší dobu ani nepokusil pobytové oprávnění získat (nemluvě přitom ani o získání platných kyrgyzských dokladů) a snaží se nahradit pobytové řízení získáním pobytového titulu prostřednictvím žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Městský soud tak ve shodě s žalovaným uzavřel, že samotné vycestování žalobce (které se nepojí se zákazem vstupu na území České republiky) do země jeho původu není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel") napadl rozsudek městského soudu kasační stížností. Namítl, že městský soud nesprávně posoudil právní otázku týkající se podmínek pro udělení mezinárodní ochrany, čímž se dopustil nezákonnosti. Nezákonnosti se měl dále městský soud dopustit tím, že nezrušil rozhodnutí žalovaného pro vady. Stěžovatel dále napadl nepřezkoumatelnost uvedeného rozsudku z důvodu, že městský soud nevyhodnotil

přezkoumatelným způsobem veškeré okolnosti týkající se situace v zemi původu stěžovatele a zásahu do jeho rodinného a soukromého života.

[7] Stěžovatel v této souvislosti brojí proti hodnocení a výkladu jednotlivých důkazů obsažených ve správním spisu. Městskému soudu i žalovanému vytýká, že k některým důkazům nepřihlédli nebo je nesprávně vyhodnotili. Poukazuje na konkrétní zjištění obsažená ve zprávě Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 30. března 2021 o dodržování lidských práv v Kyrgyzstánu v roce 2020 (dále jen „zpráva MZV USA“) a v informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 18. listopadu 2021 č. j. 110974-20/2021-LPTP „Kyrgyzstán – postavení ujgurské menšiny“ (dále jen „informace MZV ČR“). Z těchto zpráv totiž vyplývá, že příslušníci etnických menšin bývají vystaveni svévolnému zatýkání, diskriminaci a mučení. Třebaže zpráva MZV USA se lidskoprávní situaci Ujgurů v Kyrgyzstánu specificky nevěnuje, poukazuje na diskriminaci a další potíže etnických Uzbeků. Stěžovatel odkazuje na část zprávy, která vychází ze zjištění lidskoprávní organizace *Bir Duino*, podle níž představují etničtí Uzbekové 51 procent z celkového počtu obětí mučení, třebaže tvoří jen 15 procent populace Kyrgyzstánu. Stěžovatel dává tato zjištění do souvislosti s informací MZV ČR, podle níž zažívají příslušníci ujgurské menšiny stejné zacházení jako další etnické menšiny, včetně Uzbeků. Podle stěžovatele je třeba číst oba zdroje ve vzájemné souvislosti, a městský soud proto pochybil, pokud hodnotil odkaz stěžovatele na zprávu MZV USA jako zavádějící. Tím, že městský soud nezhodnotil jednotlivé důkazy ve vzájemných souvislostech, nesprávně posoudil postavení ujgurské menšiny, a tím i důvod pro (ne)udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel závěrem dodává, že sesbírané důkazy se vzájemně doplňují a poskytují plastický obraz o situaci, která by stěžovatele nepochybně čekala v případě návratu do země původu.

[8] Dále městskému soudu vytýká, že se vadným způsobem vypořádal s otázkou dopadů žalobou napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Uvádí, že s ohledem na rozsáhlou korupci a diskriminaci Ujgurů není schopen si legální cestou obstarat cestovní doklad, který je pro legalizaci pobytu na území České republiky nezbytný. Nemůže proto svoji situaci řešit jiným způsobem, než je žádost o mezinárodní ochranu. Městský soud v napadeném rozhodnutí dále nedostatečně zohlednil nejlepší zájem jeho nezletilých dětí (sic!). V tomto ohledu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné a nedostatečné.

[9] Nejvyšší správní soud zaslal kasační stížnosti žalovanému, který uvedl, že se ztotožňuje se závěrem a hodnocením městského soudu, a zopakoval, že se vypořádal se všemi důvody uvedenými stěžovatelem řádně a velmi podrobně. Setrval na závěru, že v případě stěžovatele nešlo o důvody hodné zvláštního zřetele pro získaní azylu dle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, stejně tak nebyly naplněny podmínky pro přiznání doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný dále uvedl, že stěžovatelovy námitky v kasační stížnosti jsou pouze obecného charakteru a že ke námitkám stěžovatele se již dostatečně a vyčerpávajícím způsobem vyjádřil ve svém vyjádření k žalobě. Závěrem žalovaný shrnuje, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Jde tudíž o nepřijatelnou kasační stížnost, kterou by měl Nejvyšší správní soud odmítnout pro nepřijatelnost, případně zamítnout pro její nedůvodnost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. června 2021 č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[11] Stěžovatel se obává pronásledování v zemi původu z důvodu příslušnosti k ujgurské menšině. Jeho obavy pramení z celkové bezpečnostní situace v Kyrgyzstánu, diskriminace etnických a náboženských menšin, všudypřítomné korupce a vojenského příhraničního konfliktu v roce 2021. Jádrem jeho stížnosti je skutečnost, že městský soud tyto okolnosti řádně nevyhodnotil, zejména nepřihlédl k zjištěním obsaženým ve zprávě MZV USA a nedal je do souvislostí s informací MZV ČR.

[12] Namítanou nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu neshledal. Městský soud se podrobně zabýval jak situací ujgurské menšiny v Kyrgyzstánu, tak rodinnými poměry stěžovatele. V této souvislosti je nutno uvést, že městský soud dřívější rozhodnutí žalovaného zrušil právě pro nedostatečné odůvodnění, což žalovaný v návětí uvedeným rozhodnutím napravil a na šestnácti stranách podrobně vysvětlil, proč nelze mezinárodní ochranu stěžovateli udělit. Sama skutečnost, že se městský soud s tímto následným rozhodnutím ztotožnil, nepřezkoumatelnost jeho rozsudku založit nemůže. Z napadeného rozsudku městského soudu je patrné, že se městský soud tvrzenými skutečnostmi řádně zabýval. Městský soud uznal, že v Kyrgyzstánu existuje řada negativních jevů, jako je například korupce či diskriminace, avšak ve shodě s žalovaným nedospěl k tomu, že by to byli právě příslušníci ujgurské menšiny, kteří by byli v Kyrgyzstánu pronásledováni či zvlášť diskriminováni. Hodnotil-li pak městský soud stěžovatelův argument zprávou MZV USA ve vztahu k informaci MZV ČR jako vytržený z kontextu, pak i v tomto hodnocení se Nejvyšší správní soud s městským soudem shoduje.

[13] Informace MZV ČR totiž pouze jednou větou suše konstatuje, že Ujgurové zažívají ze strany kyrgyzských orgánů stejné zacházení jako další etnické menšiny. Toto tvrzení informace MZV ČR dále nijak nerozvádí, neprovádí ucelenější srovnání obou menšin ani nenabízí konkrétní odpověď na otázku, zda a do jaké míry se konkrétní obtíže Uzbeků týkají též ujgurské menšiny. Informace MZV ČR naopak na dalších místech uvádí, že příslušníci ujgurské menšiny nejsou vystaveni zvláštní diskriminaci, žijí si svým životem, mají možnost domoci se ochrany orgánů veřejné moci a mohou se domoci spravedlnosti. Městský soud přitom správně uvádí, což vyplývá též z výše uvedeného dokumentu, že ze shromážděných zdrojů nevyplývají jen pozitiva, ale je zjevná celá řada nedostatků a rozšířená korupce, z čehož však nelze činit závěr o vyloženě cíleném pronásledování této etnické menšiny ve smyslu § 12 písm. b) a § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Městský soud proto nepochybil, pokud argumentaci stěžovatele považoval za nepřiléhavou a na základě provedených důkazů se ztotožnil s žalovaným, že stěžovateli v Kyrgyzstánu nehrozí cílené pronásledování z důvodu etnicity.

[14] Nejvyšší správní soud navíc již v minulosti posuzoval rozhodnutí o nepřiznání mezinárodní ochrany stěžovateli v usnesení ze dne 29. června 2011 č. j. 4 Azs 12/2011-68,

které se týkalo zmíněné žádosti o mezinárodní ochranu z roku 2003 (poté, co žalobu proti původnímu rozhodnutí žalovaného nejprve krajský soud zamítl, jeho rozsudek pak pro nepřezkoumatelnost zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. února 2007 č. j. 4 Azs 129/2006-62, krajský soud pak původní rozhodnutí žalovaného zrušil a žalovaný následně žádost o mezinárodní ochranu znovu zamítl). V předešlých řízeních vznášel stěžovatel obdobné námitky jako v nyní posuzovaném případě. Obával se útisku z důvodu své národnosti, vyjadřoval obavy z pronásledování ze strany místních vyděračů a poukazoval též na tristní lidskoprávní situaci v Kyrgyzstánu, projevující se diskriminací menšin, nedostatečnou ochranou ze strany státu, náboženskou intolerancí apod.

[15] Nejvyšší správní soud ve zmíněním usnesení č. j. 4 Azs 12/2011-68 uvedl, že žalovaný dostál své povinnosti doplnit skutkový stav ohledně postavení Ujgurů a ochrany náboženských menšin v Kyrgyzstánu, neboť si opatřil dostatek relevantních a aktuálních informací o zemi původu vztahujících se právě k postavení Ujgurů a náboženských menšin v Kyrgyzstánu, z nichž dovodil, že stěžovateli z těchto důvodů nehrozí azylově významné pronásledování, ani nedospěl k závěru, že by mu v případě návratu do země původu hrozilo nebezpečí vážné újmy. Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti a za této situace kasační stížnost svým významem podstatně nepřesáhla vlastní zájmy stěžovatele, a je proto nepřijatelná.

[16] Námitky stěžovatele v nyní posuzované kasační stížnosti se v podstatných rysech neodchylují od argumentace vznesené již v předchozích řízeních. Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je do značné míry motivována legalizací pobytu na území České republiky. Podstatou argumentace stěžovatele je to, že v České republice pobývá dlouhodobě, má zde rodinné vazby a v zemi původu nemá zázemí. Jak již však Nejvyšší správní soud v minulosti opakovaně uvedl, samotná snaha stěžovatele o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. června 2004 č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. února 2005 č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 20. října 2005 č. j. 2 Azs 423/2004-81, nebo ze dne 10. února 2006 č. j. 4 Azs 129/2005-54).

[17] Nejvyšší správní soud též připomíná svou judikaturu, dle které důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv v zemi původu (viz rozsudek ze dne 21. listopadu 2003 č. j. 7 Azs 13/2003-40), nebo samotný původ stěžovatele ze země s nedemokratickým režimem (viz rozsudek ze dne 21. července 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79, nebo usnesení ze dne 30. srpna 2021, č. j. 10 Azs 294/2021-35). Tyto závěry potvrdil Nejvyšší správní soud v minulosti též ve vztahu ke Kyrgyzstánu, když uvedl, že „pouhá obecná tvrzení ohledně špatné bezpečnostní situace, korupce a problémů s dodržováním lidských práv v Kyrgyzstánu, k jejichž pravdivosti se NSS nijak nevyjadřuje, nemohou bez dalšího založit nárok na udělení mezinárodní ochrany“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2022 č. j. 9 Azs 78/2022-28).

[18] Stejně tak nelze spatřovat pochybení městského soudu při posuzování dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. V tomto smyslu městský soud posoudil finanční soběstačnost manželky stěžovatele, věk jeho dětí a možnost

realizovat rodinný život v jiné zemi. Nejvyšší správní soud připomíná, že má-li zásah do soukromého a rodinného života výjimečně odůvodnit udělení doplňkové ochrany, musí jít o případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. května 2019 č. j. 6 Azs 335/2018-35 nebo ze dne 28. listopadu 2008 č. j. 5 Azs 46/2008-71). V judikatuře šlo například o situaci, kdy měl cizinec manželku, která je českou občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. března 2015 č. j. 3 Azs 256/2014-27). O takovou mimořádnou situaci však v případě stěžovatele nejde. Městský soud tedy dospěl ke správnému závěru, že v daném případě nebyly dány natolik výjimečné okolnosti, aby byla stěžovateli udělena doplňková ochrana ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

[19] Nejvyšší správní soud shrnuje, že judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje odpovědi na otázky vznesené v kasační stížnosti (k lidskoprávní situaci v Kyrgyzstánu viz například uváděný rozsudek č. j. 9 Azs 78/2022-28; ke konkrétní situaci stěžovatele jako příslušníka ujgurské menšiny v Kyrgyzstánu viz citované usnesení č. j. 4 Azs 12/2011-68). Ze správního a soudního spisu nevyplývá dále nic, co by nasvědčovalo tomu, že stěžovateli hrozí v zemi původu pronásledování dle § 12 zákona o azylu nebo že existují důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a a 14b zákona o azylu. Nebylo zjištěno ani žádné pochybení v napadeném rozsudku městského soudu, natož takové, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu, a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (kromě již citovaného usnesení č. j. 9 As 83/2021-28 viz také usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. března 2021 č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel (žalobce) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. listopadu 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu